

isiz po SPAUD...
AUSIS LIETUVISZKAS
NINYKA

nygele, turi 208 puslapius; surinkta
tautiszku sapninyku ir euredytus papi
siskai-Egipstisza Sam...
O AISZKIU ABROZELI...
o wisokius sapnus, koki tik žmogus
gi apraszo planetas ir paslapis, koki
žmones wartojo del nuspejimo riteles.

laikraszty "Lietuva" ir užsimoka
dolieriui isz wirszaus, gauta sy
NINYKA DOWA...
ite siustie registratose gromatose, at...
neziatant maziau kaip wiena dolery, p...
2-centimemis arba 1-centimemis m...
inigus wisada uždėkite szitoky adresu:

L. Olszewskis,
3rd st. CHICAGO, ILL.

Lietuwiszka Kolon...
wardu "Lietuva"
LAIRIE,
u apsipirko 24 lietuwiszkos familijos ir
u tenai gywena. Teipogi jau apsigy...
unigas J. Balcewiczus ir padawoju...

a derlingiausi isz wisos walste Arizono...
ai gausei,
a, o waisei sodu pulkiaus isz wisos walste Arizono,
s, o waisos yligos, karszeio didela nera, szima lygum...
anduo swieksas. Szalnei gylu no 20 iki 30
likata stralpsnei pulkios girios, farmeri gali patise...
neliszaaktyj pilkos del pasistatymo an namu
reke lauku no \$6 iki \$8 už akr...
isz wirszaus už koczna akra, o likusi suma
ant 5 metu iszmokeszczu.

ION LAND COMPANY
ngton St.,
REDYSTIA "LIETUVA"
d Street,
arba pas J. Butkus, Box 82, Hazen, Ark.

Ben. Hatow
ZIEGARMISZTA
— parduo —
DEIMANTUS,
ZIEGORELUS,
ZIEGORIUS ir
AKULORUS
627 S. Canal ir Judd
CHICAGO, ILL.

zistymas 50c. Sprendzyna 50c. Stykiai ir...
inej ziedaj 56 ir 72 prabos nog \$3 iki \$6.
gin" ziegorej \$7.00. Wyska garantawoju...

MAX KOBRO
— SUCCESSOR TO —
KOBRE & HERSCHMAN
itewski i Polski Bo
Str.
ion St.

duodu jums zinia, kad mes parduojam...
ausiu laiwu už pigiausia preke, siunsiame...
teliai gauna ia 15 dienu. Musu kantonje...
wiszkai ir lenkiszka. Ateikite ir persi...
wiszkai su kocznu apsiejome teisingi. Teip...
ant wisu gelezinkelio Amerikoje ir Europ...
KANTORAI MUSU EUROPOJE YRA
ralitat strasse, Hamburg.
46 Heerdenthorsteinweg, Bremen

Emanuel Gross
Anderson St.,
RESEY CITY, N. J.

Didelias Krautuwas Ger...
u...
u...
u...

Wincentas Urbanas
ntraktorius ant Budawoju

879 33RD ST., CHICAGO

okius budinkus, ar tai murinius ar medin...
i, greitai ir pigiai; paima ant kontrakt...
udawoimo namo gali rastie ir padawo...
giusei. Delto welyjame wisieis, kura...
e kontrakta su juom, o busite užgand...

Rate of advertising:

12 inches, 1 column, one year.....	\$12.00
6 inches, 1 column, one year.....	7.00
3 inches, 1 column, one year.....	4.00
1 inch, 1 column, one year.....	2.00
12 inches, 1 column, one year.....	12.00
6 inches, 1 column, one year.....	7.00
3 inches, 1 column, one year.....	4.00
1 inch, 1 column, one year.....	2.00
12 inches, 1 column, one year.....	12.00
6 inches, 1 column, one year.....	7.00
3 inches, 1 column, one year.....	4.00
1 inch, 1 column, one year.....	2.00

LIETUVA

Nr. 48. CHICAGO, ILL., SUBATA, 30 Lapkriczio (NOVEMBER) 1895 m. Metas III.
ENTERED AT THE CHICAGO, ILL. POST OFFICE AS SECOND CLASS MATTER.

Preke apgarszinimu:

2 colial, 1 kolumna, per meta.....	\$15.00
1 colial, 1 kolumna, per meta.....	7.00
1 colial, 1 kolumna, per meta.....	4.00
1 colial, 1 kolumna, per meta.....	2.00
1 colial, 1 kolumna, per meta.....	1.00
1 colial, 1 kolumna, per meta.....	0.50
1 colial, 1 kolumna, per meta.....	0.25
1 colial, 1 kolumna, per meta.....	0.10
1 colial, 1 kolumna, per meta.....	0.05
1 colial, 1 kolumna, per meta.....	0.02
1 colial, 1 kolumna, per meta.....	0.01

Isz Uzmares.

Tironiszkas reikalawimas.

Apskritinis inspektorius mokslainiu, esanciu prie ministerstvos apszwietimo Maskolijoje, atweze popiera pas Kauno wyskupa ir pats asubiszka, begediszkai reikalawo, kad wyskupas priskyty kunigams, idant kunigai isz ambonijos uzgintu žmones gabentie isz Prusu lietuwiszkas knygas, laikraszeius ir kalendorius. Teipogi reikalawo no wyskupo, idant priskyty kunigams, idant kunigai isz ambonijos uzgintu skaitytie lietuwiszkas knygas ir laikraszeius. Priskaymas tas teip skamba: "Jus, kaipjo wyrtausis, ir turintis didziausia itekmia ant kunigu, esanciu po jusu waldzia ir ant wisu kataliku, priwalote, priskaytie wisiems kunigams, idant isz ambonijos uzgintu pirkite ir skaitytie lietuwiszkas knygas, kalendorius ir laikraszeius. Jus zinote, kad tokiu budu platina rowolucijoniskus supratimus, bledingus del wieszpattytes ir del pacziu skaitytoju". Potam minetas inspektorius atmine wyskupui ape intalpa nekuriu knygu ir laikraszeiu, kaipjo ant patwirtinimo, kad jo reikalawimai yra teisingi.

Ant to wyskupas atsake: "No mano uzduote yra dabotie rubezjiai ir siunstie kunigams priskyty mus, idant uzgintu žmones skaitytie lietuwiszkas knygas. Nei asz, nei kunigai, no yra polieciaiskais, dabojeneziais kiekwienu pasielgima žmogaus. Musu uzduotis yra dabotie dalyku dwapalciaje, jie daboja rubezjus, jie daboja kiekwienu žiuknsy žmogiaus. Kogi tada daugiau jums reik? uzgynet eze Lietuwoje lietuwiszkas knygas spausitie, dabar uzginat ir lietuwiszkas knygas izrubezijoje spausitas skaitytie, o eze spausitie nedaleidot, tai kaip dabar tie žmones tur skaitytie? Jus sakot, kad maskoliszkai, bet jus zinot, kad daugybe maskoliszkai swisus nemoka skaitytie. Teipogi jus zinote, kad maskoliszkos kalba bažnyceioje katalikiszkoje ne yra priimta. Jus reikalaujat, idant asz inwesciau wartojima bažnyceioje maskoliszkos kalba, sakyezia pamokslus maskoliszkai ir kunigams ta priakyezia darytie, bet ar jus zinote, kad asz ta wisa darytie negatu. Kodėl waldzia Maskolijos ne asirupino, idant sostas Apaszaliskas Rymo priskyty man ta darytie? Kaip apturesiu no sosto apaszaliskos priskyty melstis maskoliszkai, pamokslus sakytie maskoliszkai, platintie maskoliszkos kalba ir t.t., tai tada ta ir akysiu ir darysiu. O dabar tame dalyke reikalawimu waldzios suinegu negaliu iszpildytie. L.M."

Isz po waldzios Turkijos.

Arabijoje Arabai nor atiskytie no dabartinio waldytojaus sultano Turkijos, o nor iszrinktie sawo arabiszka kunigaiszty, kurs wardan sultano Turkijos waldo Arabijoje, o gywena mieste Mekka.

Sultanas Turkijos liepe paszauktie in kariumenia wisus paleistis in namus kareiwius, wienok ne wisi tapo priimti, nes sultanas Turkijos neturi pinigų. Kada Turkijoje pradejo darytis sumizimas, turlingiesni Armenai, kurie turejo sawo pinigų bankoje, ateme isz bankos, bijodami, kad sultanas tu pinigų jems neatintu. Per ta Armenai labai daug pawodijo Turkoms. Atemia pinigų isz bankos, szelpia biednesnius, kurie kariawo su Turkais.

Sultanas iszrinko komitetu, kurs turi rupintis ape palengwimima buwio Armenu, bet sunku paskirtam komitetui galima bus ka nors gero padarytie, nes maiztas Armenu jau perdaug toli nuejo. Isz wisu dalii Turkijos Aziatizskos daina žinios ape naujus sumizimus ir žadimus Armenu. Ner dienos, kurioje nebutu žinios ape naujas skriaudas Armenu.

Atsargei su apgawikais.

Czenstakawo buwo dabar toks atsitikimas: Isz po rubeziaus pribuwo in Czenstakawa kokis nepazystamas žmogus ir użjo pas sziauczio F. K. Pradejo wienas kitam szneketie, wienas kitam pasakotie ape wisokius atsitikimus, ape waikus, ape użdarby ir t.t. Nepazystamas iszklauzias ta wisa, pasake: "Broleli, turbut mania czionai pats Diewas atneze ant pagalbos tawo biednystej, nes asz parubezijoje radau 68 tukstanczius auksziniu rubliu, užkastu senowes laike miszke. Meldziu su manim, tai ir tamistai duosiu, turesimo del sawias ir waiku. Ape ta tiktai asz rupiuos, kad tu pinigų galetumem paimtie nors pusia, ant sykio asz wienas nepakelsiu, ir asz bijau, nes esiu swetinas žmogus ir nezinau, kur auuos galima butie iszmainytie. Tamista eze gywoni, tai nuejim pas tamistai pazystama zyda ir iszmainysim". Sziauczis F. K. nenorejo tikietie tam atejumi, bet kada tas ateju nas atsiiklaupie priesz paweikla Motines Szwencziiaus, pradejo darytie prisiegas, kad neapgaudineja, tada sziauczis itikejo.

Priesz iszejima in miszka tas atejunas liepe sziauczio, idant paimtu pinigų, nes kas žino, gal bus reikalangi, o jis dabar netur nei graszio. Teipogi liepe paimtie szwentinta wandeny, grabyzia ir ražancziu, idant kas blogo neatsitiktie. Iszejia abudu isz namu, inėjo da in bažnyceia szw. Barboros. Kažnyceioje tas atejunas atsiiklaupie priesz altoriu ir padare prisiega, kad teisybia sakio, potam abudu nukeliawo in miszka, kur yra tie užkasti pinigai. Kada jau nuejo in miszka, tas atejunas tare sziauczio: "meldziu atsiiklaupie, paimtie wandeny paszwentyta, ražancziu ir pinigų". Kada ta wisa sziauczis padare, tada tas atejunas sugriebe pinigų ir pabego. Sziauczis pradejo wytis, o dawijas wagy, gerai jam apdauze nosy už priždetus tortus. Ant galo atejunas isz-isako isz ranku sziaucziaus, o sziauczis nenaži turejo wargo pakolei nakties laike iszejie isz tamsios girios ir sugryzo namo. Sugryzas namo prižadejo draugui apgawikams netikietie, turtu, kuriu neuždibo, nejeszkotie.

Žydas nor, kad buwusis ponas buczinotu jam in ranka.

Ant ko tai ateina puikybe zydu, galima supstie isz juokingo atsitikimo, kurs teingiai dejosio Warszawa. Zydas apgarsino kad jam reikalungas yra wiriausis klerkas jo krautuweje. Ant to apgarsinimo atsiszauke ponas X. pamate, kad tokiu bagoczium, reikalawencziu wyrtausio klerko, użydas, kurs eniau laike antrento jo karwias ir soda ir buwo biednu zydeliu. Wienok ponas X. nieko nesake, bile tiktai gautie wietia. Zydas sutiko priimtie, bet pareikalawo kaucijos. Atsirado toks žmogus, kurs sudejo kaucija ir ponas X. pradejo ra-zytie kontrakta su zydu. Laike rasyymo kontraktu zydas padejo da wienas reikalawima, idant ponas X. prie kiekwienu susitikimo su jo puezia, atiduotu jai sawo paguodonia per pabucziawima rankos. Tada ponas X. nenoredams teip guodotie zyda, kurs seniau jam tarnawo, tare: "Ar tai neatbuti-

Krikszczionyste Egipte.

Keleta dienu atgal buwo Wiednieje, (Austrijoje), wyskupas Koptu msgr. Macarius. Tewas sz. liepe jam aplankytie Austrija ir Austrijoje atsiszauktie prie krikszczionu, idant atrastie pagelbia platiniimo krikszczionystes Egipte, nori sugrazintie senowes ženklinima Aleksandrijos patriarchato. Msgr Macarius pasuke pamoksla francuziszkoje kalboje, bažnyceioje sz. Onos. Sawo pamokse atmine garbingus laikus istorijos krikszczionystes Egipte, iszaiszkino, kad tenai dabar swisa maža dalele pasilikio tesilaikancziu sz. katalikiszko tikejimo. Didesne dalis Koptu yra atskalinysteje. Krikszczionis yra tenai teip biedni, kad netur isz ko pastatytie sau bažnyceia, o kas da blogiau yra, tai tas, kad tenai krikszczioniai swisus yra prigulmingi no Mazulmanu (marterijalizskai).

Ant ko tai ateina puikybe zydu, galima supstie isz juokingo atsitikimo, kurs teingiai dejosio Warszawa. Zydas apgarsino kad jam reikalungas yra wiriausis klerkas jo krautuweje. Ant to apgarsinimo atsiszauke ponas X. pamate, kad tokiu bagoczium, reikalawencziu wyrtausio klerko, użydas, kurs eniau laike antrento jo karwias ir soda ir buwo biednu zydeliu. Wienok ponas X. nieko nesake, bile tiktai gautie wietia. Zydas sutiko priimtie, bet pareikalawo kaucijos. Atsirado toks žmogus, kurs sudejo kaucija ir ponas X. pradejo ra-zytie kontrakta su zydu. Laike rasyymo kontraktu zydas padejo da wienas reikalawima, idant ponas X. prie kiekwienu susitikimo su jo puezia, atiduotu jai sawo paguodonia per pabucziawima rankos. Tada ponas X. nenoredams teip guodotie zyda, kurs seniau jam tarnawo, tare: "Ar tai neatbuti-

Žydas nor, kad buwusis ponas buczinotu jam in ranka.

Ant ko tai ateina puikybe zydu, galima supstie isz juokingo atsitikimo, kurs teingiai dejosio Warszawa. Zydas apgarsino kad jam reikalungas yra wiriausis klerkas jo krautuweje. Ant to apgarsinimo atsiszauke ponas X. pamate, kad tokiu bagoczium, reikalawencziu wyrtausio klerko, użydas, kurs eniau laike antrento jo karwias ir soda ir buwo biednu zydeliu. Wienok ponas X. nieko nesake, bile tiktai gautie wietia. Zydas sutiko priimtie, bet pareikalawo kaucijos. Atsirado toks žmogus, kurs sudejo kaucija ir ponas X. pradejo ra-zytie kontrakta su zydu. Laike rasyymo kontraktu zydas padejo da wienas reikalawima, idant ponas X. prie kiekwienu susitikimo su jo puezia, atiduotu jai sawo paguodonia per pabucziawima rankos. Tada ponas X. nenoredams teip guodotie zyda, kurs seniau jam tarnawo, tare: "Ar tai neatbuti-

Žydas nor, kad buwusis ponas buczinotu jam in ranka.

Ant ko tai ateina puikybe zydu, galima supstie isz juokingo atsitikimo, kurs teingiai dejosio Warszawa. Zydas apgarsino kad jam reikalungas yra wiriausis klerkas jo krautuweje. Ant to apgarsinimo atsiszauke ponas X. pamate, kad tokiu bagoczium, reikalawencziu wyrtausio klerko, użydas, kurs eniau laike antrento jo karwias ir soda ir buwo biednu zydeliu. Wienok ponas X. nieko nesake, bile tiktai gautie wietia. Zydas sutiko priimtie, bet pareikalawo kaucijos. Atsirado toks žmogus, kurs sudejo kaucija ir ponas X. pradejo ra-zytie kontrakta su zydu. Laike rasyymo kontraktu zydas padejo da wienas reikalawima, idant ponas X. prie kiekwienu susitikimo su jo puezia, atiduotu jai sawo paguodonia per pabucziawima rankos. Tada ponas X. nenoredams teip guodotie zyda, kurs seniau jam tarnawo, tare: "Ar tai neatbuti-

Tirinetojas praiteis Lietuwos.

Gerai redekawotas Warszawa je kasdieninis lenkiszkas laikrasztis "Wiek" danesza, kad buwusis seniau profesorius ir džiakonas filioligiczno-istoriszko fokulteto Warszawaus Uniwersitet, profesorius Mierzynski jau keleta metu laiko paszwente tirinejimu prieites Lietuwiu, lietuwiszkos kalbos, lietuwiszkos mitoligijos ir t.t. Tas pats laikrasztis, matidams, kad Wokietijos Uniwerstetai ape tirinejimus profesorius Mierzynskio žino ir kad pripazindami swarbumu ir naudinguma jo tirinejimu, atsiunte jam diploma garbes sanario, o zinodams, kad Lenkijos ir Lietuwos gywentojai ape ta nežino; pranesza sziais žodziais: "Terp mažo skaitliaus mokitu, specializskai ir su pasiszwentimu besidarbuojencziu tirinejimu iszrinkta dalyka, tureme Warszawaue nepailstanti darbinyka, tyrinejenty kalba ir mitoligiojia senowes Lietuwos su negirdetu užsimylejimu, ape ka filiolgai ir istorikai Wokietijos gerai žino, pas mus-gi daugumene su wisu nežino.

Todel del žinios wisuomenes atmenam, kad profesorius Mierzynskis, seniau džiakonas filioligiczskai-istoriszko Warszawaus uniwersiteto, po apturejimo emeraturos, wisu sawo laika paszwente praeitei Lietuwiu, rinkdams kompestingiausei daugybia dokumentu, darydams tyrinejimus po bibliotekas wieszpattytes ir po priwatizskus namus. Su tuom mieirukeliauja po wisokias wietas senowes Lietuwos.

Waistei tu tyrinejimu tur butie beabejojimo labai dideli ir iszaiszkanti daug abejojimu, kad profesoriai Karalaweziaus uniwersiteto atsiunte jam diploma garbes sanario už minetus tyrinejimus.

Dabar profesorius Mierzynskis ant pamato jau surinktu dokumentu, besidarbuoja ape aiskiausy iszaiszkiniima, kas tai buwo mitoligiojio Lietuwiu Romowe ir koky turejo ženklinima kunigai "wadinti Kriweitons, drauge su Kriwekriweita."

Tik tai minetas laikrasztis pranesza ape tyrinejimus profesorius Mierzynskio, asz isz sawo puses turiu wilty, kad turesiu progą pranesztie lietuwiams ape intalpa tyrinejimu profesorius Mierzynskio. Dabar tie tyrinejimai ne yra pabaguti, galima bus ape ta pranesztie, ir jeigu aplinkybes pawelis, lietuwiszkai atspaukite.

Isz augszciau pasakyto aiskieki matom, kad ape praeitei Lietuwiu rupinasi mokyklausu žmones Europoje. Kokia tai yra genda del Lietuwiu, kurie per tingynista ape Lietuwa neror dazi žinotie, kurie iszsižada ir Lietuwos ir wisos josios praeites.

Zinios wisokios.

† Miestas Minskas Lietuwoje dabar jau yra apszwistas su elektriaka.

† Mieste Mikolajewe, Chersono red., pradejo statytie katalikiszka bažnyceia.

• † Lapkriczio 25 Greeley, Colo. buwo lengwas drebejimas žemes, kurs traukiesi 15 sekundu.

† Isz New Castle, Colorado, rasio kad tenai darbai mainose eina labai gerai, dirba kasdien.

† Lapkriczio 25 ir 26 Italijoje buwo baisus szturmai. Wieloms teip daug sniego prisnigo, kad trukiai turejo sustotie.

† Danesza isz Anglijos, kad jau keletas dienu wieszpatauja tenai baisus szturmai, kurie wisur da ro labai daug iszkados.

† Danesza isz Turkijos, kad isz prisakimo Sultano daug ypatu yra arezstawotu, o keletas, jau ir nužedytu už agitacijas priesz Sultana.

† Mieste Sabadel, Iszpanijoje, mokslaineje eksplodawo bomba dinamito. Su žmonemis nelaimis neatsitiko, o kas bomba pawete, da nežino.

† Danesza isz salos Kubos, kad tenai maizstinykai, po wadowystia Maximo Gomez, ateme no Iszpanu twirplygia Pelaya, kuri buwo rankose iszpanu.

† Kun. Balcewiczus isz Lietuwoszko Koloniju Arkanso, prisiunte fotografija tenykses bažnyciukes, kuria ateinanczeme numerije "Lietuwos" patalpinsiime.

† Pagal daneszima maskoliszko laikraszeio "Now. Wremia" žetina investie in Warszawaus uniwersiteta iszguldima istorijos maskoliszkos prawoslawnos cerkles.

† Miesta Warszawa ketina padidintie, nes ketina pripiltie žemes pakrazstije upes Wislos, iszmurytie mura, idant wanduo ne weditu ir potam tenai statytie namus.

† Konstantinopolije (Turkija) tapo uždaryta spaustuwe armeizsko laikraszeio "Hoirnik" už ta, kad nenorejo talpintie straipsniu atsiunstu no waldzios Turkijos.

† Pasiuntinis Popieziaus Mgr. Satolli taps kardinolu, jeigu tik ket laikraszeiziams Amerikos, tai 15 Gruodzio katedroje mieste Baltimore laikys pirmas kardinoliszkas miszias.

• † Lapkriczio 23 Meksyke wel dawesi jaustie drebejimas žemes. Bledes yra daug, keletas namu sugriawo, o paipos, per kuriais wanduo plauke susis kalde ir per ta užplyle uliezias mieste.

† Bradlock, Pa. 24 Lapkriczio, geležine fabrike Carnagie Co. prie darbo tapo užmuszti du darbinykai—wienas lietuwys, kitas lenkas. Riszetas pamirso parasztytie ju wardas ir priežasty smerties.

† Netoli miestelio Marimack Mass., wieno farmerio sunus iszejus artie turejo wadelias ant kaklo užsikabinas ir teip are. Tuom turpu jo arkliai pasibaide ir pradejo greitai begtie, o wadeles jam užsiwerze drucziai ape kakla ir teip wargsza bewilkdami žemiam, užsmange ant smert.

† Waldžia Kynu atidawe Wokiecziams daly žemes ant kraszto mariu.

Ant tos žemes Wokiecziai gales gywentie be jokios perizkados, gales tenai statytie fabrikus ir užimtie prekstytia.

† Ketina darytie Suwolku red. naujas telegrafizskas linijas: Isz Seiriju iki Olitui, isz Wierbalawo iki Konsiodz, isz Wizainiu iki Wisztyczio, isz Filipawo iki Klai-pedos, isz Suwolku iki Malinowka ir isz Augustawo iki Ezereliu.

† Danesza isz Toperka, Kas. 25 Lapkriczio, in rytus no Shvemaker, N. M., teip nelaimingai susitiko da trukiai, kad gariniai swisus susidauzo ir in upia trukis inkrito. Ape 15 keliaujencziu yra suzeistu.

† Wieszpattyste Peru, wagys pagadino relias gelezinkelio, idant sulaikytie truki. Tokiu budu trukis nokrito no reliu. Tada wagys apwoge wisus keliaujenczius, ateme ta wiska, kad del ju turejo koky nors wertuma.

† Danesza isz wieszpattytes Chili, kad apskrytie Carelnapo atrado bagotas kasyklas aukso. Dabar teiniai tukstancziu jieszkotoju aukso skubinasi. Waldzia priwersta yra siustie tenai kareiwius, idant užlaikytie twarka.

† Kanale, tarp Anglijos ir Francuzijos, 24 ir 25 Lapkriczio wieszpatawo dideli szturmai. Daug laiweliu puskendo ir wienas amerikoniszkas, taworinis garlawi "Belle O'Brien". Prie to ir keletas matrosu puskendo.

† Gywentojai mieste Bethlehe, Pa. yra labai linksmi, nes perdetinis tenykses geležines fabrikos apturejo žiniu, kad kompanija padare kontrakta su Maskolija, kury užsteliawo del naujo kareiwiszko garlawi 1200 tonu plytu. Isz tos priežasties per žiema daugybe darbinyku tures darba.

† Kaip isz Maskolijos, teip ir isz Prusu, daug juunu žmoniu iszhegdawo no kariumenes, o prabawia 10 metu užrubezijoje, sugryždawo atgal, nes tada jį jau neindawo in kariumenia. Daburi waldzia Prusu nutare, kad kiekwienu, kurs neatbuwo kariumenes, kaip tiktai pamatys sugryzus, kad ir butu senas, atiduot in kariumenia.

† Ant wandeniou Bosforo (Turkijoje) stowejo 4 kareiwiszki garlawiaw, 4 wieszpattyseju, Anglijos, Italijos, Maskolijos ir Austrijos, del pridabojimo pasiuntiniu kiekwienu wieszpattytes. O kada dabar minetos wieszpattytes užmane da po wiena garlawių atsiuntie, ant laiko nutarimu, kury greitai ketina padarytie, tai sultanas nenor sutiktie.

† Mieste Petersburgu, Maskolijoje, sustraikawo darbinykai didziausio Maskolijoje fabrikos papirosu La Ferme. Priežastis straiko buwo ta, kad fabrike inwede naujas maszinas ir per ta, sumazino, uždarby darbinyku. Straikieriai sulauze naujas maszinas, sulauzia iszmete per langus, ant galo ir tabaka iszmete per langa. Ape tukstanty darbinyku policija jau arezstawojo.

GROMATNYCIA.

P. G. South Brooklyn, N. Y. — Punaszias korespondencijas talpiname tik su tikrais paraszais, o su kitokiais paraszais talpintie nenorime, nes isz to del redakcijos dygsta nauji neprietelai. Jeitu Tamista sutinki ant to, kad po korespondenciju padetie Tamistos pilna warda ir prawardia, tai galime intalpintie.

† Mieste Petersburgu, Maskolijoje, sustraikawo darbinykai didziausio Maskolijoje fabrikos papirosu La Ferme. Priežastis straiko buwo ta, kad fabrike inwede naujas maszinas ir per ta, sumazino, uždarby darbinyku. Straikieriai sulauze naujas maszinas, sulauzia iszmete per langus, ant galo ir tabaka iszmete per langa. Ape tukstanty darbinyku policija jau arezstawojo.

GROMATNYCIA.

P. G. South Brooklyn, N. Y. — Punaszias korespondencijas talpiname tik su tikrais paraszais, o su kitokiais paraszais talpintie nenorime, nes isz to del redakcijos dygsta nauji neprietelai. Jeitu Tamista sutinki ant to, kad po korespondenciju padetie Tamistos pilna warda ir prawardia, tai galime intalpintie.

† Mieste Petersburgu, Maskolijoje, sustraikawo darbinykai didziausio Maskolijoje fabrikos papirosu La Ferme. Priežastis straiko buwo ta, kad fabrike inwede naujas maszinas ir per ta, sumazino, uždarby darbinyku. Straikieriai sulauze naujas maszinas, sulauzia iszmete per langus, ant galo ir tabaka iszmete per langa. Ape tukstanty darbinyku policija jau arezstawojo.

GROMATNYCIA.

P. G. South Brooklyn, N. Y. — Punaszias korespondencijas talpiname tik su tikrais paraszais, o su kitokiais paraszais talpintie nenorime, nes isz to del redakcijos dygsta nauji neprietelai. Jeitu Tamista sutinki ant to, kad po korespondenciju padetie Tamistos pilna warda ir prawardia, tai galime intalpintie.

The Lithuanian Weekly "Lietuva"

PUBLISHED EVERY SATURDAY.
Executes all kind of Job Printing and trans-
lates in all modern languages.

Subscription \$2.00 per year.

All communications must be addressed
"Lietuva" Publishing Co.,
954 33rd St., Chicago, Ill.

Nodelinis laikraštis "LIETUVA"

Išsėina kas Subata, Chicago, Ill.

KAS TUOJA:

ANT METU AMERIKOJE.....\$2.00
IN UŽMAK.....\$3.00

Užveždetoja A. OLSZEWSKIS.

Bankaszezial (korespondencijos) ir laisvalaikio tu-
tinti adresuoti ant šio adreso:

"Lietuva" Publishing Co.
954 33rd STREET
CHICAGO, ILLINOIS.

Pilnaiti turi būti siunsti per MONEY ORDER arba
REGISTRUOTĄ GROMATĄ ant ranku

A. OLSZEWSKIO,
954 33rd St., Chicago, Ill.

Musu tewaliai.

Labai negerai dabar darosi ant
musu pasaulės! Bile laikas, ne-
mokantis da poteri, nesenei da
atskirtas no papo motinos, ne
apsluoste sau da nosy, o papiro-
sus jau ruko, kaip senis. Žinomi,
kad tas bjaurus ir labai bledingas
papratinas platinasi kaskart dau-
giau ir daugiau, terp musu wai-
ku. Žinomi teipogi ir ta, kad terp
musu waiku kaskart atsiranda
daugiau ir daugiau niekam ne-
wertu, o papirosai iz dalies la-
bai prie to prisideda. Labai tan-
kei wagyste, nepaklusnumas, me-
lagyste ir t.t. terp musu waiku
prasideda iz papirosu. Tewu ir
wisu kitu augszciau stowineziu
žmonių yra užduotis, waikus sa-
wo augintie doryngai ir dielow-
baimingai, sergetie anuos no blo-
gu papratimu, mokintie anuos to
wiso, kas yra del anu naudingi
ir reikalingi, o jeigu tewai ir kiti
augszciau stowinti to nedaro,
tai tokiu wisu lauke baisus atsa-
kymas czionai ir po smerties.

Mes tikrai galim dejuotie, kad
prasti laikai! Kad sunku yra gy-
wentie! O del ko teip yra? O ar
ne mes patys kalti? Ar ne tewai?
Ar ne wisi augszciau pastatyti:
kurie nesirupina ape waikus, ku-
rie nesirupina waikus padarytie
izmintingensniais, doringensniais,
laimingensniais? Be abejonis wai-
kai musu sulauktu geresniu laiku,
jeigu tikrai mes—tewai, wietoje
laikytie waikus tinginysteje, blo-
guose papratimuose, paleistu-
wysteje ir t.t. mokintumem
juos naudingi dalyku, kaip tai:
skaitytie, raszytie, amatu, pri-
derancio ir doringo gwyenimo.
Dabar tewas yra tamsus labai
tankei ir waikus augina tamsybe-
je. Bile biski pauga waikas, jau
tewai waro in darba, tuojaus no-
ri, idant tas waikas tewams pel-
na atnesztu.

Kad nesirupinam gerai augintie
sawo waikus, turime užtai daug
nukentetie. Dejuoja tewai, kad tu-
ri nedorus waikus, kad jie senat-
weje skriaudžia sawo tewus, kad
tewai tur geda kentetie už sawo
waikus. Bet ar gal butie kitaip,
kada tie waikai yra neatsakan-
cziai izsauginti? Jeigu tewai ge-
rai izmokinti skaitytie ir raszy-
tie, jeigu siunsti in geras moks-
lainias, o izmokiniui, nepabaiktu
ant to, bet regintu anuos, kada
turi liuosa laika, prie skaitymo
naudingi ir pamokinanciu knygu
idant ne izskadawotum pinigu
ant pirkimo naudingi knygu, i-
dant tureti ka skaitytie, jeigu ir
patys tewai sawo geru pasielgi-
mu duota gera paweiksda, tada
musu waikai priprastu prie gero
ir naudingo gwyenimo. Bet kaip
dabar darosi? Jeigu waikai szini-
teip izsmoko perskaitytie Ele-
mentoriu ir da kokia nors knyg-
ta, tai jau toks waikas daugiau

ape nieka ir nesirupina. Bet kur
jie rupinsis, kad jiems Elemento-
rius perdaug atgriso, o kitos kny-
gos prie sawias netur? Atsiranda
ir tokiu tewu, kurie ir ant E-
lementoriaus izskadawoja pinigu
sakdami: kad netur pinigų. Ko
ky tada užsiemima gal turetie
musu waikai szwentomis dienom-
is ir abelnai kada yra liuosais?
Sueina wienas su kitu ir klausia:
"Ar turi tu papirosa? duok man
užtrauktie". "O ar tu neturi?"—
atsako anas. "O iz kur saws ture-
siu, kad mano tewas neruko",—
atsako jam: "Durnius, — paimk
ka nors, o jeigu ne, tai izskratyk
kiszenius tewo, paimk iz tenai
biski pinigų ir pirk sau teip, kaip
asz darau". O tai ir yra ga-
tawas papiktinimas.

Ateina nedelia arba szwentos
dienos, tai tewai wis atras koky
nors užsiemima. Wietoje duotie
waiku naudinga knyga del skai-
tymo, arba pacziam ka nors nau-
dingo perskaitytie, pasznekietie
su waikais ape ta, ka skaite, tai
tewai: arba waro kokius nors bi-
zinius, arba prasibaloja su žy-
dais, arba sedi karczemoje, arba
girtuokliauja ir kaziruoja wisa
dienna, o waikai — tegul buna,
kur nor ir tegul daro ka nor. Tik-
tai, kada jau waikai suaugę, te-
wai pamato, kad iz waiku wieto-
je linksmybes, reik werktie ir
dejuotie.

Daug žmonija tur nukentetie,
kad waikams pawelyje rukytie!
Gaisrai labai tankei paeina tikrai
iz to, kad waikai ruko papiro-
sus.

Žinau ape wiena žmogų, kurs
pamatias sawo waika rukanti pa-
pirosus tare: — Tai tu rukai pa-
pirosus?

Waikas pamete nesudeginta
papirosa ir pabego, neilgai laukus
užsidego staldos no to papiroso
ir sudego netikiai staldos, bet ir
keletas kaimynu namu. Rokuoja
papirosa už maža daikta, o tas
mažas daiktas tankei padaro ne-
suskaitytas bledias. Ar retai tai
atsitinka, kad kada kompanijos
klausineja iz kokios priezasties
užsidego, tewai, žinodami, kad
ta padare ju waikai, rukikai,
wisai meluoja, idant tikrai gau-
tie pinigų no kompanijos.

Yra žmonių, kurie noretu ru-
pintis, idant ta bjauru papratima
iznaikintie bet daugiau yra to-
kiu, kurie wietoje užgintie, pa-
tis pratina prie girtybes ir prie
rukimo papirosu.

Girdejau, kaip wienas dewy-
niu metu waikas sake tewui:
— Tewai, duok man tabokos!

Tewas iszpylde nora waiko,
duoda waikui tabokos. Waikas
prieme, apžiurejo ir pasake:
— Ir ka cze dawei! — Man
nebtoks nei iki pietu! — ir pa-
mete tabaka po koju tewo. Mo-
tina gi myledama sunely, tare te-
wui:

— Duok jam daugiau, duok!
— Asz duoczia, — tare tewas
— bet jam wisa atiduosiu, o ka
asz per dien rukysiu?

— Tu senas, tai tau lengwiau
pakentetie....

— O tai tewai! Ir ko galima ti-
ketis no tokiu tewu?

Taigi, broliai skaitytojai "Lie-
tuvos", platinkite ta wisa, kas yra
del musu naudingas ir kas del
wisuomenes gal atnesztie nauda.
Kiekwieno žmogaus yra užduotis
reginti kitus prie geru ir naudin-
gu dalyku. Wienas žmogus nieko
negal padarytie, bet ko dau-
giau bus gerai weljanciu ir be-
sirupinanciu ape laba sawo bro-
liu, to geriau, to greicziau maty-
sime gerus waisius.

Balius! Balius!

Subatoj, 30 Lapkriczio, ant
užbaigimo linksmo laiko priesz
ateinanciu adwentus, Nikode-
mas Urbonas, po nr. 3355 Laurel
st. rengia didely baliu, ant kurio
wisus Lietuwius ir Lietuwaitis
užpraszo atsilankytie. Iki Kaledu
daugiau jokiū baliu niekur nesit-
aikys, užtai nepamirskite ant
szo paskutinio pasilinksmitie.

Su guodone N. Urbonas.

Wietines žinios.

— Permainydami sawo adresu,
wisada prisiuskite ir sena adresu.

— No 25 Lapkriczio turime Chi-
cagoje daug sniego, wejo ir szal-
czio.

— Laike szturmo 25 Lapkri-
czio ant ežero netoli krasztu
paskendo trys laiwai.

— Užiraszykite "Lietuva", o
ant Nauju Metu wisi gausite po
puiku kalendoriu.

— Užiraszydami "Lietuva" ir
siusdami pinigų už ja, wisada už-
dekite szioky adresu: A. Olsze-
wskis, 954—33rd St., Chicago, Ill.

— Kas nori turetie puikia kny-
gelia sapnu, tegul užiraszo "Lie-
tuva" ir užsimoka už ja iz wir-
szaus, o gaus ta knygelia dowa-
nu.

— Pereitos nedelios wakara,
ant Laurel st. užpuole lietuwiai
lietuwi A. Jaukszyti ir sumusze
be milaszirdystes. Tikrai galwijai
teip daro, o ne žmones.

— Kurie norite pirkť szifko-
rtias ant „Baltic Line“, tai pasi-
skubinkit, nes netrukus ir szita
linija pakels sawo prekas teip
kaip kitos.

— Lapkriczio 25, wakare ant
geležinkelio Chicago, Milwaukee
and St. Paul, arti kampo Black-
hawk ir Hawthorn ave, trukis už
musze nepažystama žmogų.

— Kokis Juozapas Wachorski
tapo atiduotas kriminalizkam
sudui už pardawinejima czekių
neturineziu jokios wertes. Teipo-
gi ir Lukozis Zaleskis už ta pa-
ti dalyka tapo arestawatotas.

— Chicagoje užsideda drau-
gyste, kurios mieriū wis rupintis
ape isznaikinima lauferiu ir kitu
nedoru žmoniū. Prie draugystes
priima tikrai žmonis, kurie at-
siženklina doringu pasielgimu.

— Saliunykas Michael J. O'
Brien, gwyenantis po nr. 935 W.
Madison str. nužude sawo paczia.
Brien žinomas yra kaimiuams
kaipo girtuoklis ir labai nespai-
kainas žmogus.

— Fabrikoje baisikliu kompa-
nijos Garmully and Jeffery, po
nr. 125 Chicago ave. sustraikawo
43 darbiniai. Priezastis straiku
yra ta, kad fabrikas duoda darba
ir darbinykams neprigulintiems
prie darbinykiszkos unijos.

— Fabrikoje wežimu kompani-
jos Welsh and Frech, ant kampo
Wood st. ir Blue Island ave.,
maszina užmusze Jona Butkow-
ski (ar Butkauska). Jis gwyena
po nr. 611 W. 21st uliczia.

— Lenkai Centalla ir Wa-
chowski uždeda krautuwia walgo-
mu dalyku, kuri krautuwe ketina
butie toke pat, kaip ir didziusiu
angliskiu kompaniju, ir gales
kiekwienai lenkiskzai groserniai
pristatytie wisokius taworus.

— Ar jau wisi gawote katalio-
gus laikrodeliu žiedu, armoniku
ir tt. no Kelsch Noreiko & Co.
Jeigu da kurie negawote, tai ra-
szykite, o prisius wisiems už dyka.
Adresawokit teip: Kelsch, No-
reiko & Co. 356 W. 12th st.
Chicago Ill.

— Locninyke namo Lynch, ai-
riszka, gwyenanti po nr. 3317
Auburn ave. pereito utarnyko
wakara apdego no gelzelinos ir
ant rytojas mire. Pildama gelze-
lina in peziukia, perpyle perwierz,
perka dasigawo ugnis ir eksplo-
dawo wisas peziukas ant jos.

— Chicagoje amerikoni pir-
mu sykiu dasizinojo ape lie-
tuwis iz angliskio laikraszcio
"Chicago Journal", kuris 13 die-
na Lapkriczio, ilgokame sawo
straipsnyje, nors trumpais žo-
dziais aprasze lietuwii istorija
ir ju sziedieniny padejima po
waldžia maskoliaus, ir padawe
wisa lietuwii stowy Chicagoje,
ju skaitliu, klubus ir wisas Drau-
gystias.

— Kas norite pirkť pigiai gera
lota ir geroje wietoje, atsiszaukite
in Redakcija "Lietuvos". Mes pa-
ememe agentura ant wisu lotu
aplank lietuwiszka baznyczia ir
parduodame juos ant sekancziu
ulicziu: ant Auburn ave., ant 33
czios, ant Attica, ir ant Laurel
st. Turime wisokiu pigia ir bran-
giu, kas tik kokiū norite.

— Wakare atejo trys liaufe-
riai in saliona po nr. 229 S. Wes-
tern ave. ir pareikalawo alaus.
Kada salionikas, Nisson, bisky at-
sisuko in szaly, wienas iz liau-
feriu dawe salionikui per galwa.
o kiti du izskrate kiszenius ir ka-
sa, ateme laikrodely ir pinigų,
kurios pas jy rado.

— Pirmas lietuwiszkas salionas
Chicagoje L. Azuko, po nr. 3301
Auburn ave. ir kerte 33czios
arti lietuwiszkos baznyczios.
Užlaiko wiska czystai ir puikai.
Wisada szaltas alaus, puikas li-
keriai ir kwepenti cigarai. Užlai-
ko puikia sala del mitingu wese-
liju ir kitokiu zobowu. Jeigu iz-
kito miesto atwažioja lietuwiai,
gali atsilankyti ir spakainiai per-
nakwor, teipogi ir roda gaut.

— Frank Treska, Czekas, tu-
rintis 45 metus, gwyenantis ant
20 ul. arti Throop ul. mire iz gir-
tybes. Polieomonai rado jy gulinti
ant uliczies be jausmu, nuweze in
policija, mislidami, kad kuip iz-
garuos sznapas ir iszsimiegos, tai
atsigaus. Bet neteip atsitiko.
Miegojo tikrai iki 1 adynai nak-
ties, o ape treczia mire. Doktorai
pripažino, kad smertis atsitiko
isz girtybes.

— Su pereito panedelio nak-
czia Chicagoje pridrebe, beveik
per masta gylis, sniego. Snigo
szlapiai ir szalo, tokiu budu ap-
sikore medziu szakos ir namu
stogai storoms eilios sniego, net
pusia telegrafiniu ir telefoniniu
dratu mieste sutrauke. Ulyczios
sniegu užwertas augszciau keliu
ir be tako nei pereit negalima.

— Szioms dienoms du lie-
tuwai iz Milwaukee, Wis. atwa-
žow in Chicago ir pirkosi sau po
lota ant 33czios ul. ir ateinanti
pawasary ketina statytis namus.
Užtai, kurie kiti mislinatie pirk-
tie, tai pasiskubinkite pakol da
prekes pigios, nes pawasary, kada
prades statytie murinia baznyczia,
tai czionai lotu prekes pakils.

— Iszwažiuodamas in Europa,
turiu ant pardawimo krautuwia
apautuwo, tai yra czebatu, ir czew-
yruku su wisoms prietaisoms, o
podraugei ir krautuwia taba-
ko, cigaru, kendzių (cukerku-
knygu ir kitokiu dalyku, reikalin-
gu waikams in mokslainia. Geras
biznis del lietuwio kalbanzio
lenkiszka, nes randasi prie len-
kiszkos baznyczios ant Town
of Lake. Gali ta wiska nupirk-
tie už nedidelis pinigų. Atsi-
szaukite po nr. 1851 48th st. Pa-
siskubikit, nes umam laike turi
but parduota. (30—11)

— Kokis Jacob Halpen, gywe-
nantis po nr. 172 W. 15 ul. nue-
jo in artimesni saliona parneztie
alus ir apmainytie 20 dolieriu.
Liaufferiai mate kaip salione mai-
ne pinigų ir kaip tikrai J. Hal-
pen iszejo iz salionu liaufferiai
nuejo paskui jy in namus. Jakub
Halpen, wietoje paklausitie ir
aiduotie pinigų, greitai sugriebe
rewolwery ir szowe in liaufe-
rius. Wienas iz ju perszautas
winto ant žemes, o du pabego.
Perszauta policionai nugabeno
in ligonbuti. Wadinasi Joseph
McGrath.

— Kun. M. Krawczunas prob-
liu, kad Shenadorije buvo Seimas
Susiwyenimo Lietuwii Katali-
ku Amerikoje. Terp kitu nutari-
mu, tapo nutarta nusistie pas-
cara priesz karunawojima prasz-
ma kad Lietuwiams daleistu spū-
stie Lietuwoje lietuwiszkus laik-
raszczius ir knygas.

Nežine iz ko daugiau stebis-
tis, ar iz nesupratimo dalyku,
nesupratima koky parode delega-
tai susirinkia ant seimo ir tenai
apswarstanti ta dalyka, ar iz už-
sitikejimo ant geru uoru caro, iz
užsitikejimo neturineziu jokiu pa-
matu. Bet tuszczia ju, tu nesu-
pratimu ir tos wilies. Daug di-
desny ženklina tas dalykas,

Baisus gaisras.

Ant Van Buren str. sudego ant
7 flora namai po nr. 215 — 217,
teipogi ant Franklin str. 276 278
ir ant South Canal str. 161—
185. Tas gaisras padare izskados
daugiau kaip ant 400,000. Bet
tas, kad padare daug izskados,
tai butu niekai, daug didesnio
ženklino ypa tas dalykas, kad
isz priezasties to gaisro keletas
ypatu pabaigo gwybia sawo, o
daug yra suzeistu, arba apdegin-
tu. Keletas merginu, dirbanziu
wirszuo namu, nespejo iz-
begtie, nes ugnis prasidejo žo-
miau ir jau jiems uždare kelia,
o noredami iszsigelbetie szoko
per langus, tais kuriais, stowin-
czias ant kopecziu wyrai sugrie-
be, tapo iszgelbetos, o keletas
užsimusze. Daugiausei yra tokiu,
kurios tapo apdeginotos ir suzeis-
tos. Teipogi keletas iz tu, kurie
gesino ugni, yra užmuszu. Iszpra-
džios norejo užgesintie, bet po-
tam, pamatia, jogei nieko ne-
padarys, pradejo tikrai dabotie
kitus namus, kad nepradetu deg-
tie.

Dwi paczios reikalauja posmertines.

Kas pažino czeka Juozapa Au-
bracht žinojo, kad jis turejo tik-
tai wiena paczia, Ona Aubrecht,
kuri gwyena ant ant 378 Throop
st. Bet kada dabar Juozapa Au-
brecht mieste Atlanta, Ga., apwo-
ge ir nužude, atsirado net dwi
paczios reikalaujancios posmer-
tines.

Bet kas daugiau akyla yra, tai
tas, kad abidwi paczios wiename
ir tame pacziame laike atejo in
policija, reikalautie pasilikusiu
daiktu nabaszniuko. Wiena iz ju
Ona Aubrecht, gwyena 378
Troop st., o antra mieste Cleve-
land, O. Policija liepe joms pa-
rodytie dokumentus, liudijancius
ape ju ypatas.

Mitingas.

Nedelioje, 1 d. Gruodžio, tuo-
jus po sumai, bežnytineje saleje
Dr-te Simano Daukanto laikys
sawo menesini mitinga, ant ku-
rio yra užkwiecziami wisi sanu-
riai pributie, nes ant szio mitingo
randasi daug swarbiu dalyku, tai
yra: wisi sanariai aptures sunu-
meruotas konstitucijas ir no szios
dienos wisos tiesios ir iszlygos
Draugystes bus jau wedomos pa-
gal konstitucija. Teipogi tie sanar-
iai, kurie jau už kelis menesius
yra Draugystiai skolingi, o
jeigu nori ir ant toliau pasiliktie
Josios sanariais tai priwalo, ate-
tie ir užsimoketi, nes dabar del
sanuriu Dr tes yra razmosos nau-
jos knygos, o su skolingais sana-
riais negalima nauja knyga už-
terszitie, ir pertai, kurie ant szio
mitingo neužsimokes sawo skolu,
taps wisziskai iz draugystes iz-
braukti, ir jeigu noretu ant toliau
priguletie, tai jau tures moketie
inženga pagal konstitucija. Tei-
pogi ant szio mitingo yra pasku-
tine diena instojimo in Draugys-
ta už \$1.00, o paskui jau wiskas
bus pagal konstitucija. Užtai yra
užkwiecziamu kodaugiausei jaunū
wyru ateitie ir prisiraszytie
in Dr-tia Simano Daukanto, nes
tai yra wiena, gražiausia ir nau-
dingiausia lietuwiszka draugyste.
Senu musu draugyste neprimi,
tikrai jaunus ir praklinesius wy-
rus. Pasinaudokite wyrai iz ge-
ros progos.

J. ALEKSANDRAWICZIUS, prez.

Ape wiena nutarima ant seimo "Susiw. L. K. A."

Kiekwienas iz musu jau girde-
jo, kad Shenadorije buvo Seimas
Susiwyenimo Lietuwii Katali-
ku Amerikoje. Terp kitu nutari-
mu, tapo nutarta nusistie pas-
cara priesz karunawojima prasz-
ma kad Lietuwiams daleistu spū-
stie Lietuwoje lietuwiszkus laik-
raszczius ir knygas.

Nežine iz ko daugiau stebis-
tis, ar iz nesupratimo dalyku,
nesupratima koky parode delega-
tai susirinkia ant seimo ir tenai
apswarstanti ta dalyka, ar iz už-
sitikejimo ant geru uoru caro, iz
užsitikejimo neturineziu jokiu pa-
matu. Bet tuszczia ju, tu nesu-
pratimu ir tos wilies. Daug di-
desny ženklina tas dalykas,

kad reik gedintis, girdint juokus
isz tokio nutarimo žmoniū
biski suprantancius dalykus.

Kożnas suprantantis dalykus,
labai gerai žino, kad prie dabar-
tiniu aplinkybiu suwisa negalima
tiketis daleidimo lietuwiszkos
spaudos. Kożnas nors biski supran-
tantis dalykus, žino, kad wisi in
Amerika pribuwia iz po waldžios
Maskoliaus, netur tiesios siustie
praszimu prie caro, o kad siunstu,
tai toks praszymas netur nei jo-
kios wertes.

Kaip ir ape kitus wisokius
dalykus, taip ir ape siuntima
praszimu pas cara yra tiesios,
kuriu newale yra peržengtie.

1. Matyt, kad delegatai seimo
nežinojo, kad wisi praszymai
popieriai siunsti ant wardo caro,
ne caras priima ir skaito, bet ko-
mitetas ant to paskyrtas. Tas
komitetas atidaro wisus laiszkus
ir popieras atsiunsta ant wardo
caro, ir tiktai ape tokius danesza
carui, kurie eina no wirszinyku:
jeneral-gubernatoriū, gubernato-
riū, wyriausiu perdetiniu sudu,
wyriausiu wadowu kareiwu ir tt.
arba ir no paprastu žmoniū, bet
ne kitaip, kaip su paraszu minetu
perdetiniu. Tas komitetas netik-
tai perskaito wisus popierius, bet
atsakancziai su dwasia waldžios
caro atraszo, arba atjieszko, carui
duoda tikrai pasiraszytie.

2. Delegatai Seimo nežinojo,
kad wisi praszimai, kurie prie
caro yra siunsti nepagal istatu
ant to paženklinu no caro, be jo-
kio atsakimo yra sugražyti ant
ranku perdetiniu tu apskrycziu,
isz kuriu toki praszymai buwo
siusti. Tada siuntejai tokiu pra-
szymu gauna tikrai papeikima,
arba nubaudima. Del paweikslo
galima butu atmintie ape daug
atsitikimu, bet man rodos kad
pakaks, jeigu atminsiu nors ape
wiena. Kas neatmena ape kražie-
czius ir ape ju siuntima prasz-
mu pas cara? O in keno rankas
pakliuwo kražiecziu praszymai? O
tai in rankas jeneral-gubernato-
rius Orzewskio, ir gubernato-
rius Klingerbengo. Kražiecziai
siunte pas cara praszymai,
idant jiems paliktu baznyczia, o
iz tenai negawo nei jokio atsaki-
mo, o tiktai ju praszymus atsiun-
te ant ranku žuditoju, Orzew-
skio ir Klingerbengo. Kražiecziai
tikrai tada butu gawia koky nors
atsakima, kada butu siuntia sawo
praszymus per gubernatoriū ir
jeneral-gubernatoriū ir su ju pa-
raszais, nes toki yra istatai caro.

Todel jeigu cze Susiwyenijimas
Lietuwii sius prie caro praszyma
wardan wisu Lietuwii, tai ner-
nei mažiausio abejojimo, kad tas
praszymas tikrai pakliu in ran-
kas jeneral-gubernatoriaus Or-
zewskio, ir gub. Klingerbengo,
ir gubernatoriaus Suwulko red.,
o gal da ir in rankas pasuntiniu
Maskolijos Amerike. Labai gal
butie, kad siunziant jiems prasz-
yma, prisakys da daugiau dabo-
tie Lietuwius ir rubeziū.

3. Delegatai ar nesuprato, ar
nenorejo supratie, kad pas cara
gal siunstie praszyma ir reikalaus-
tie jo milistos tikrai tas, kurs
siunzcia ta praszyma keliu pažen-
klintu no caro ir kurs ne yra po
sudu, arba pasielgime, wertame
nubaudimu. Taigi praszymus ke-
liu paženklintu gal tikrai siuns-
tie prie caro Lietuwiai kurie gy-
wena Lietuwoje, o ne amerikie-
cziai, nes amerikiecziai wisi yra
pabegeliai, wisi pereja rubeziū be
daleidimo caro, todel wisi yra
akise kriminalistais, wertaie tik-
tai koros. Argi yra toks žmo-
gus, kurs hežinotu, jogei gwyeni-
mus užrubeziū be pawelijimo
waldžios yra prirokuotas prie
kriminalizsku persizengimu ir
kad už gwyenima užrubeziū ne-
gal sudytie paprastas sudzia pa-
kajaus, bet tikrai apskrytinis su-
das, kuris sudija wisus didziusius
persizengimus. Todel, pagal ista-
tu Maskolijos ir pagal pažwalgas
waldžios maskoliszkos, amerikie-
cziai gal tikrai prasztytie dowa-
nojima kaltes už perejima
rubeziū ir gwyenima užrubeziū
be pawelijimo caro. Perženg-
tojas istatu cariszku gal tik-
tai maldautie cariszko susimileji-
mo ir dowanujimo kaltes, o ne
kitu kokiū norints dalyku.

(Pabaiga bus)

APE
Lietuwos Pylis.

— (Tasa.)

— (Tasa.)

— (Tasa.)

— (Tasa.)

— (Tasa.)

— (Tasa.)

— (Tasa.)

— (Tasa.)

— (Tasa.)

— (Tasa.)

— (Tasa.)

— (Tasa.)

— (Tasa.)

— (Tasa.)

— (Tasa.)

— (Tasa.)

— (Tasa.)

ras.

sudege ant 215 — 217, str. 276 278 str. 161—re iszkados, 3 didesniu lykas, kad ro keletas a sawo, o apdegindirbančiu spejo iszsidejo žoaro kelia, tie szoko s, stowiuo sugrieo keletas ra tokiu, ir suzeistu, kurie tu. Iszpru bet po ieko ne i dabotie etu deg-

lauja

apa Au- tiku- ubracht, Throop pa Au- , apwo- et dwi posmer-

yra, tai iename tejo in likusiu isz ju 378 Cleve- is pa- nezisus

tuos- sleje alkys : ku- sana- ingo , tai unu- szios- ygos pa- ana- sisus o ktie itei del au- na- už- zio lu, sz- iu tie ei- tie Lietuwis ir rubeiz.

3. Delegatai ar nesum- nenorejo suprasti, kad pa- gal siunstiame praszymu ir na- tie jo milistos tikiai tas i siunzia ta praszyma keliu klintu no caro ir kurs ne p- sudu, arba pasielgime, w- nubaudimo. Taigi praszyma- liu paženklinu gal tikiai de- tie prie caro Lietuwiai kuri- wena Lietuwoje, o ne am- cziai, nes amerikieciai w- pabegeliai, wisi pereja rube- daleidimo caro, todel w- nkise kriminalistais, wertas- tai koros. Argi yra tokiu- mas užrubeizije be pame- kriminalizisku persidengia- kad už gyvenima užrubeiz- gal sudytie paprastas sudu- knaus, bet tikiai apskritai- das, kuris sudija wisus didu- persizengimus. Todel, pagal- tu Maskolijos ir pagal pame- waldžios maskolizkos, am- cziai gal tikiai praszio de- rojima kaltes už pame- rubeizius ir gyvenima u- be- o be pawelijimo caro. Per- ojas istatu carizsko gal- no ir maldautie carizsko su- no ir dowanojimo kaltes, o- itu koku norinte dalyk.

kad reik gedintis, grina- isz tokiu notarimo biski suprantanciu daly- Kožnas supranta, kad- labai gerai žino, kad pr- tiniu aplinkybiu suwina- tiketis daleidimo lietu- spaudos. Kožnas nora- tantis dalykus, žino, kad- Amerika pribuwia isz po- Maskolijos, netur tiesa- praszimu prie caro, o ka- tai toks praszymas netur- kios wertes.

Kaip ir ape kitu- dalykus, taip ir ape- praszymu pas cara, kur- kuriu newale yra pame- 1. Matyt, kad delega- nežinojo, kad wisi pr- popierai siunsti ant w- ne caras priima ir skaita- mitetas ant to pame- komitetas atidaro wisu- ir popieras atsistatys ant- caro, ir tikiai ape tokiu- carui, kurie eina no w- 2. Delegatai Seimo w- kad wisi praszimai, ka- caro yra siunsti nepa- ant to paženklinu no- atsiakino ir sugre- ranku perdetiniu ta- isz kuriu toki praszym- siunsti. Tada siunsti- szymu gauna tikiai pa- arba nubaudima. Del- galima butu atminti- atsitikimu, bet man- pakaks, jeigu atmintis- wiena. Kas neatmeta ap- czius ir ape ju siun- mas pas cara? O in k- pukiawo kraicieziu pr- tai in rankas jeneral- riaus Oržewskio, ir g- riaus Klingerbergo. Pr- siunite pas cara pr- idant jiems paliktu buda- isz tenai neguwo nei joki- mo, o tikiai ju praszym- te ant ranku žuditojo, ir- skio ir Klingerbergo. Ka- tikiai tada butu gawo ko- atsakima, kada butu siun- praszymus per gubernat- jeneral-gubernatoriui ir- raszais, nes toki yra ista- o Todel jeigu eze Suwio- Lietuwii sius prie caro p- warden wisu Lietuwii- nei mažiausio abejojimo, b- praszymas tikiai pakliu- kas jeneral-gubernatori- žewskio, ir gub. Klinger- ir gubernatoriui Suwio- o gal da ir in rankas pas- Maskolijos Ameriko. La- butie, kad siunziant ji- szyma, praiskys da daug- tie Lietuwis ir rubeiz.

1. Matyt, kad delega- nežinojo, kad wisi pr- popierai siunsti ant w- ne caras priima ir skaita- mitetas ant to pame- komitetas atidaro wisu- ir popieras atsistatys ant- caro, ir tikiai ape tokiu- carui, kurie eina no w- 2. Delegatai Seimo w- kad wisi praszimai, ka- caro yra siunsti nepa- ant to paženklinu no- atsiakino ir sugre- ranku perdetiniu ta- isz kuriu toki praszym- siunsti. Tada siunsti- szymu gauna tikiai pa- arba nubaudima. Del- galima butu atminti- atsitikimu, bet man- pakaks, jeigu atmintis- wiena. Kas neatmeta ap- czius ir ape ju siun- mas pas cara? O in k- pukiawo kraicieziu pr- tai in rankas jeneral- riaus Oržewskio, ir g- riaus Klingerbergo. Pr- siunite pas cara pr- idant jiems paliktu buda- isz tenai neguwo nei joki- mo, o tikiai ju praszym- te ant ranku žuditojo, ir- skio ir Klingerbergo. Ka- tikiai tada butu gawo ko- atsakima, kada butu siun- praszymus per gubernat- jeneral-gubernatoriui ir- raszais, nes toki yra ista- o Todel jeigu eze Suwio- Lietuwii sius prie caro p- warden wisu Lietuwii- nei mažiausio abejojimo, b- praszymas tikiai pakliu- kas jeneral-gubernatori- žewskio, ir gub. Klinger- ir gubernatoriui Suwio- o gal da ir in rankas pas- Maskolijos Ameriko. La- butie, kad siunziant ji- szyma, praiskys da daug- tie Lietuwis ir rubeiz.

lauja

apa Au- tiku- ubracht, Throop pa Au- , apwo- et dwi posmer-

yra, tai iename tejo in likusiu isz ju 378 Cleve- is pa- nezisus

tuos- sleje alkys : ku- sana- ingo , tai unu- szios- ygos pa- ana- sisus o ktie itei del au- na- už- zio lu, sz- iu tie ei- tie Lietuwis ir rubeiz.

3. Delegatai ar nesum- nenorejo suprasti, kad pa- gal siunstiame praszymu ir na- tie jo milistos tikiai tas i siunzia ta praszyma keliu klintu no caro ir kurs ne p- sudu, arba pasielgime, w- nubaudimo. Taigi praszyma- liu paženklinu gal tikiai de- tie prie caro Lietuwiai kuri- wena Lietuwoje, o ne am- cziai, nes amerikieciai w- pabegeliai, wisi pereja rube- daleidimo caro, todel w- nkise kriminalistais, wertas- tai koros. Argi yra tokiu- mas užrubeizije be pame- kriminalizisku persidengia- kad už gyvenima užrubeiz- gal sudytie paprastas sudu- knaus, bet tikiai apskritai- das, kuris sudija wisus didu- persizengimus. Todel, pagal- tu Maskolijos ir pagal pame- waldžios maskolizkos, am- cziai gal tikiai praszio de- rojima kaltes už pame- rubeizius ir gyvenima u- be- o be pawelijimo caro. Per- ojas istatu carizsko gal- no ir maldautie carizsko su- no ir dowanojimo kaltes, o- itu koku norinte dalyk.

3. Delegatai ar nesum- nenorejo suprasti, kad pa- gal siunstiame praszymu ir na- tie jo milistos tikiai tas i siunzia ta praszyma keliu klintu no caro ir kurs ne p- sudu, arba pasielgime, w- nubaudimo. Taigi praszyma- liu paženklinu gal tikiai de- tie prie caro Lietuwiai kuri- wena Lietuwoje, o ne am- cziai, nes amerikieciai w- pabegeliai, wisi pereja rube- daleidimo caro, todel w- nkise kriminalistais, wertas- tai koros. Argi yra tokiu- mas užrubeizije be pame- kriminalizisku persidengia- kad už gyvenima užrubeiz- gal sudytie paprastas sudu- knaus, bet tikiai apskritai- das, kuris sudija wisus didu- persizengimus. Todel, pagal- tu Maskolijos ir pagal pame- waldžios maskolizkos, am- cziai gal tikiai praszio de- rojima kaltes už pame- rubeizius ir gyvenima u- be- o be pawelijimo caro. Per- ojas istatu carizsko gal- no ir maldautie carizsko su- no ir dowanojimo kaltes, o- itu koku norinte dalyk.

3. Delegatai ar nesum- nenorejo suprasti, kad pa- gal siunstiame praszymu ir na- tie jo milistos tikiai tas i siunzia ta praszyma keliu klintu no caro ir kurs ne p- sudu, arba pasielgime, w- nubaudimo. Taigi praszyma- liu paženklinu gal tikiai de- tie prie caro Lietuwiai kuri- wena Lietuwoje, o ne am- cziai, nes amerikieciai w- pabegeliai, wisi pereja rube- daleidimo caro, todel w- nkise kriminalistais, wertas- tai koros. Argi yra tokiu- mas užrubeizije be pame- kriminalizisku persidengia- kad už gyvenima užrubeiz- gal sudytie paprastas sudu- knaus, bet tikiai apskritai- das, kuris sudija wisus didu- persizengimus. Todel, pagal- tu Maskolijos ir pagal pame- waldžios maskolizkos, am- cziai gal tikiai praszio de- rojima kaltes už pame- rubeizius ir gyvenima u- be- o be pawelijimo caro. Per- ojas istatu carizsko gal- no ir maldautie carizsko su- no ir dowanojimo kaltes, o- itu koku norinte dalyk.

3. Delegatai ar nesum- nenorejo suprasti, kad pa- gal siunstiame praszymu ir na- tie jo milistos tikiai tas i siunzia ta praszyma keliu klintu no caro ir kurs ne p- sudu, arba pasielgime, w- nubaudimo. Taigi praszyma- liu paženklinu gal tikiai de- tie prie caro Lietuwiai kuri- wena Lietuwoje, o ne am- cziai, nes amerikieciai w- pabegeliai, wisi pereja rube- daleidimo caro, todel w- nkise kriminalistais, wertas- tai koros. Argi yra tokiu- mas užrubeizije be pame- kriminalizisku persidengia- kad už gyvenima užrubeiz- gal sudytie paprastas sudu- knaus, bet tikiai apskritai- das, kuris sudija wisus didu- persizengimus. Todel, pagal- tu Maskolijos ir pagal pame- waldžios maskolizkos, am- cziai gal tikiai praszio de- rojima kaltes už pame- rubeizius ir gyvenima u- be- o be pawelijimo caro. Per- ojas istatu carizsko gal- no ir maldautie carizsko su- no ir dowanojimo kaltes, o- itu koku norinte dalyk.

(Pabaiga bus)

Senowes Lietuwos Pylis.

Perspaudinta isz rasztu D-ro J. Basanawicziaus.

—o—

(Tasa.)

Tokiais žodžiais pats wokietys Kauno pylis iszgrawima aprasze. Isz szito bei kitu kruwinu atsitikimu apraszimo ir musu gadynes lietuwai supras ir numanytie ga- les, kokia del Lietuwos meilia szirdije wisuomet turejo Kryžio- kiai!

Iszgrawius Kauno pyly, prabo- cziai musu ne per toli no jos ki- ta pyly intaise ir pramine Nau- juoju Kaunu; teipogi intaise per Nemuna tyta, kury ipatingai sargybai pawede. Magistras kry- žioku ape tai dasizinojas, su kwiecieza perdetinius draugystes ir klausia: "Kaip lietuwai tai- so pyly Kaune, ir ka mums rei- kes weiktie?" O Kryžioikai wien- balsu atsake: "musu noras yra, ka Lietuwiai isz naujo intaiso. Idant taptu su žemia sulyginta". Ir Kryžioiku noras iszsiplide: ir szita pylis iszgrawita tapo, idant lietuwai sawo prigimtoje žeme- je neturetu apsigynimo wietos!

Skaitant szendien senowes Kry- žioku palikimo rasztus su pasis- tebejinu bei pasibaisėjimu regime jog Lietuwoje nebuwo tokios py- lies, kuria nebutu Kryžioikai po- kelis sykaplankia, ar iszgrawia! Isz tu juu wien rasztu — nes pro- seniai musu patys ape sawo wei- kalus mažai ka žinios mums pa- lio — szendien mes žinome war- dus senowes lietuwiu pyliu, juu wietas, nors ne wisu, kuomet jos per Kryžioikus aplankyto, ar isz- grawito tapo, ir daugel — daugel kitu weikalu.

Toj dalyje Lietuwos, kury se- nowoje Prusija wadinosi, o kuri szendien Wokiecieza waldžiai pri- klauso, wokizskos pylis — szen- dien miestai, — per Kryžioikus in- taisitos tapo da XII bei XIV szimtmetije, daugiau ant tu pa- cziu wietu, kur pirmiaus buwo lietuwiszkos pylis. Szios dienos Tilze, Ragaine, Klaipeda, Instru- tis, Rastenburgas, Angerburgas, Balge, Graudene ir t.t. — wisi szitie miestai guli ant senowes Lietuwos pyliu wietos.* Mas- koliams szendie priklausencios dalies Lietuwos (Zemaitieziu ir Auk- sztiecziu) mes nors trumpai pa- minesimo sekancias senowes pylis:**) 1) Ampyle Zemaitijoje, neper- toli no Klaipedos; szita pylis pa- mineta rasztuose ape 1262 m.

2) Arwystes pylis (Arwiston) Zemaitijoje, bet pazizios pylies wie- ta nezinoma, kur buwo. Pylis iszardyta per Kryžioikus ape 1378 m.

3) Bausko pylis sankaikoj Mu- szos upes su Nemuneliu, ant Kurszo rubežiaus, Kauno guber- nijoj. Pylis rasztuose pamineta 1473 m.

4) Betigale netoli no upes Dubisos Zemaitijoje; labai sena pylis. 1254 mete, Lietuwos kara- lius, Mindaugas **), buwo szita pyly pawedias Kristiniui, pir- mamjum Lietuwos wyskupui.

5) Pelicziai, pas Kryžioiku ra- szytojus Pelic. Pelic wadinama, buwo pylis ant deszinio Nemuno kranto, 3 mylias atstu no Lydos pylies (Vilniaus gub.). Labai tu- kei Kryžioikai szita pyly aplan- kydawo, ir wien ja inemia, ga- ledawo toliaus ir Gudija naikin- tie.

6) Basinos ar Basenos pylis, per Kryžioiku rasztuozus Bissen, Basine wadinama, intaisyta buwo prie sankaikos upes Dubisos su Nemunu. Prie pat pylies, ant augszto kalno tarpe tu dwieju u-

piu, buwo eze labai sena ir wi- riausia Lietuwos žinyczia, kury wadinusis Romove.***) Kryžio- ku laike pasakojama buwo, jog szitoj pylyje ir žinyczioj didelius lobius Lietuwiai tureja. Del szit- u pasaku Kryžioikai balsei geis- dawo pyly iszgrawie. Lobiu ta- cziau dideliu, kaip wisoj tuomet Lietuwoj, teip ir eze nebuwo.

Antaugszto wien kalno asztuo- n-kampemis augsztomis sienomis apsiaubta buwas žinyczios wiet- ant kurios augens didelis aržu- las; po jo szakomis stukojo sta- bai diewu, ir buwas eze jau ug- newiete, kur szwentojj proseniu musu ugnis, Gabija, kurinosi...

Jau 1203 m. Kryžioiku marsza- kas, Konradas v. Thierberg, ap- gulo pyly, kuria ingriebtie ne- galedamas, wien jos aprubia ap- plesze ir iszdegino. 1294 m. Ra- gaines komendatorius, Liudwikas v. Liebenzello, su dideliu kari- wiu buriu prie pylies atsikraus- tias, pyly isz pamatu iszarde ir daugybia lietuwiu užmusze. Pati žinycze teipogi isznaikinta tapo, bet pyly Lietuwiai graitai nauja pastate ir wisuomet eze no Kry- žioku gaujos per ilgus metus ir po kelis syk ant metu pyly aplan- kydawo. 1316 m. sudegino ja Dietrich von Altenburg, o pr- bocziams musu wel nauja intaisius, Kryžioikai teip smarkei ir be pa- liowos pradejo per metu metus lietuwius szito kampo kankintie, jog galausei pylis 1336 m. teko rankosna Kryžioiku. Tuojaus eze Kryžioikai užsimane sawo pyly intaisytie, kuriai warda Marien- werder inteike. Lietuwiai dabar ant ju pylies užpuldami ir wokie- cziu darba beguizindami, neuž- ilgo wel ja no ju ateme. Bet jau 1364 m. Ragaines komenda- toriaus, Endris v. Szonngen, wel iszpustijo ir iszgrawo pyly, o ke- liems metams praėjus, Kryžioikai pastate eze sawaja pyly ir prami- ne Dobsheim. Szita ju pyly žema- icziai ingriebe 1405 m., o jos wiresny, Martina von Helfen- bach, nužude. Neužilgo wel py- lis Kryžioikams teko, bet jau 1409 m. Kryžioiku sargyba, rege- dama pyly no Lietuwii negale- ciau apgintie naktyje 14 rugpj- czio paslaptomis isz pylies isz- sprudo ir in Prusija pabego....

No szitos dienos pylis mums pri- klause. No senowes pylies liki- didelis, o gražus pilkalis, kurio augsztumas ir dabar in 50 pedu laikams. Ant tos wietos, kurseno- weje kraujas musu prabocziu lie- josi, szendien guli juodbarzdži- miestis Seredzius....

7) Bedirwantes ir Senaraites py- lis, Kryžioikams per wiliu pateku- sios ir ape 1312 m. sudegintos. Gulejensos Raseiniu pawiete, no ju ir pilekuluio neliko.

8) Cidar(?) szaures linkno no Raseiniu, o netoli Szidlawo, per Kryžioikus sudeginta 1296 m.

9) Czekiszke — labai senas kaimas ir pylis, ant kranto upes Dubisos.

10) Dirsunu arba Dirsuniszkiu pylis, ant Nemuno kranto, kelis syk per Kryžioikus aplankyta, o per pacizius Lietuwius sudeginta, idant Wokiecziams nepatektu.

11) Druskininkai (wok. Salse- niken) kaimas ir pylis jau Kry- žioku rasztuose 1283 m. pami- neta. 1312 m. Kryžioikai ingriebe pyly, o paskiaus 1378 mete da- ja aplanke. Pylies palaikai — pylekalnis — da ir szendien, ri- gso ant upes Ratinyczio kranto, netoli Nemuno. Szendien eze maudimo wandenis intaisyti.

12) Duobles pylis, Zemaitijoje, pamineta rasztose 1334 m.

13) Drogeziu arba Drusminai, Lydos pawiete; pylis isznaikinta per Kryžioikus 1394 m.

14) Eigergale arba Egollen, ant Nerio (Vilijos) kranto, netoli Kauno. Pasakojama, jog eze

Keistutis pastatias pyly, kaip Kauno pylis iszgrawta tapo 1362 m.

15) Eirogala pasakojama, jog intaisyta tapus sykiu su Czekisz- kes bei Betigales pylimis; rasi- seniause Lietuwos pylis. Jau 1262 m. eze gyweno Lietuwos kunigaikstis, wardu Lutawaras; eze jau gimias kunigaikstis Wi- tens. 1382 m. pylis per Kryžio- kus sudeginta.

16) Eisziszkei arba Eiksizsz- kei kaimas ir pylis Lydos pa- wiete. Pasakojama, jog pylis in- steigta per Eiksanz ape 1070 m. Cze ir dabar da gali matytie di- dely pilekalni.

17) Gedmino pylis ant upes Minijos kranto; eze szendien gu- li kaimas to wardo. Kryžioiku rasztai pamineja ape 1304 m.; apgulta no Kryžioiku tapo 1313 m.

18) Garteno pylis (Garden) — ant Nemuno kranto; szendien miestis Grodno.

19) Garsde (Gargzdai) ant u- pes Muiijos kranto, netoli ru- bežiaus.

20) Gasuwos pylis no Veliuonos sziaures linkno; ape 1378 m. per Kryžioikus iszgrawta.

21) Gressen(?) netoli no prus- szkosios Geldino, pylis sude- ginta per Kryžioikus 1265 m.

22) Grudin (?) žemaitieziu pyly, iszgrawta per Kryžioikus 1263 m.

23) Junigeda labai twirtai in- taisyta pylis ant Nemuno kranto 1291 m.; 1293 m. Kryžioikai in- imtie ja negalejo, bet jau 1295 mete jiems pasiseke ja sudegintie; neužilgo Lietuwiai wel ja intai- se. Cze pas zita pyly 1317 m. kowoje Lietuwiai smarkei Kry- žioikams kailis iszper.

24) Jurbarkas arba Juros-pylis, sankaikoj upes Juros su Nemu- nu, eze da ir szendien riogso py- lies kalnas Viszpyliu wadinamas. Szita pylis rasi seniausia wioje Zemaitijoje; pasakojama, jog ape 1025 m. insteigta tapus. No prad- zios XIV szimtmečio labai tan- kei szita pylis yra pamineta Kry- žioku rasztuose ape juu po Lie- tuwa keliones. 1316 m. sudegi- nta per Kryžioikus, ir isz nau- jo per juos intaisyta, priklause ji Wokiecziams iki 1392 m.; iszitame mete Lietuwiams pateko.

25) Karszo (Karszau) pylis, gulejusi to pat wardo pawiete, Zemaitijoje, bet kurioje wietoje nezinoma.

26) Kimelio (Kymel) ar Kie- melio pylis, Raseiniu pawiete, bet pati jos wietastrasta szen- dien. 1294 m. Kryžioikai ja sude- gino.

27) Kuolaines pylis, panemuni- je, netoli Jurbarko, kur szendien Kalinenai(?). Szita pylis senoweje didelai užpelnius garbia, nes czi- nai 1290 mete, Lietuwos gar- bingas kareiwis, wardu Sumi- nas, apsigyno no Kryžioiku ma- gistro, Meinhard von Quere- vort; bet ateinanczeme mete szita pyly ingriebe Karaliau- cziaus komendatorius, Berthol- v. Brihau, radias ja no Lietuwii sargybos apleistu. Masu gadyne- je ant pylies wietos riogso wien- didis pylekalnis, plytu ir kalkiu trupiniais apdengtas. Pylis ture- jo butie murine.

28) Kiernawo pylis senoweje Lietuwos kunigaikszciu wiriausia pylis (sostine pylis). Kaimas eze regis, jau 1036 m. buwas. Kry- žioikai Kiernawo arba Kerno py- ly sudegino 1365 m. Sunus Kei- stucziu, kunigaikstis Vitautas, ja atnaujino, bet 1390 m. wel sudeginta tapo no pacziu Lietu- wiu, Kryžioikams prie pylies pri- siartinaut.

(Toliau bus)

Nauja Draugyste.

Chicagoje, 17 diena Lapkriczio užsidejo nauja tautiszka draugys- te po wardu "Lietuwos Sunu", kurios mieriu, kaip duodasi gir- detie, bus prekyste. Ta pati drau- gyste laikys sawo mitinga nede- lioje 1 d. Gruodžio, tuojaus po sumai, saleje L. Azuko, ant ker- ties Auburn ave. ir 33ciejos ul., ant kurio užkwiecziu wisus lietu- wius ateitie, iszgirstie miery draugystes ir prisirasztytie. Insto- jimas in ja kasztuoja tikiai \$1.00.

Užpraszo, KOMITETAS.

Isz Amerikos.

Isz Shenandoah, Pa.

Lapkriczio 11 diena pargryžo isz Pottsvilles kalejimo Powilas Rusimawiczius, kurs tenai nekal- tai prasedejo 3 metus ir 6 mense- sius. Žmogus isz to džiaugsmo, kad sugryžo isz newalios namo, norejo su arikelia pasilinksmin- tie, ir sztai ant rytojaus, 12 diena szio men. atrada jy ant L. V. ge- lžinkelio, palei brekery Glover- so, pusiau gywa ir uždeja ant in- zino parweže namo. Paszauke jam daktara ir kuniga, bet jau nei wiens nei kits su juom susizneket negalejo. Nežine, ar jy inžinas pagawo, ar piktadariiai sumusz- e. Tapo nuwežu in ligonbuty.

Lapkriczio 15 d., tapo užmusz- tas mainose Antanas Kairaitis, 38 metu amžiaus. Likto nasle jo pati su 3 mažais waukucziais, kuriems buwo iszsiuntias laiwakortius ir kaip rodosi, jau yra ant kelio. Ka- dabar ta moteriszke darys eze at- wazewus su mažais waukais, kaip neras gywo sawo wyro? A. atsil.

A. Kairaitis tureje ape pora tuk- staniecziu dol. pinigų, o net ir ant bažnyczios nebuwo iszsimokejas; dabar wiskas atliko.

Lapkriczio 14 d. persiskire su szuom swietu Brigyta Andzusz- kiewiczene ir paliko giliauseme nu- liudime sawo wyra su mažais ku- dikiais.

Sziuom laiku prowos lietuwiu eina labai smagiai, kasdien weža po kelis karus pripokawia in su- mame pasiseke ja sudegintie; neužilgo Lietuwiai wel ja intai- se. Cze pas zita pyly 1317 m. kowoje Lietuwiai smarkei Kry- žioikams kailis iszper.

SHENANDORIETIS.

Isz Thorp, Wis.

Nors mus eze yra mažai, bet ne galime pasistatytie sawe lygiais su kitu miestu lietuwiams, delto, kad pas mus yra wienybe, ka pas kitu miestu lietuwiu tonematyie. Daugelis szneka apo wienybia, ir asz myleju wienybia, bet jos waisiu gerai nesupratau, pakol nepameginiau; o kad pameginiau — dabar galu isztartie su jausmu szirdies, kad „wienybe yra sti- prybe“.

Delto kalbu apo wienybia, kad mes ezionai tik per gera wienybia insteigeme ukinykiszka krautuwa (Farmers Mercantile) wertumo \$1.600, ir regis da reikes padwe- joti. Da tik wienas meno pra- slinko no inkurimo krautuwas, o jau pasirode gera wiltis ateiteje. Musu krautuwe ingijo gera sim- patija terp aplinkiniu gywen- toju, todel kad neturedami di- deliau iszdwimu galimo wiska pigiau pardurtie, nes musu krau- tuwe randasi ne mieste bet ant farmu. Musu ukinykiszka drau- gyste tur sau už miery pirklautie wisukuomi, ant ko tik galima centa uždirtbie — pirkines far- mierzskus, dalykus, pardawines farmas, laukus ir t.t. Jau ir dabar turi gabala lauko užpirkusi.

Sawo laike musu draugyste pa- reikalaus drabuziu, ir batų, ga- les lietuwai kraucziai ir batsiu- wiai ta padarytie ir turetie sau darba arba uždarby. Butu la- bai naudinga, idant tokuose mie- stuose, kaip Milwaukee, Chicagoje ir t.t. rastusi lietuwiszki groser- nikai, kuriems draugyste musu- galetu labai pigiai pristatytie wi- sokius walgomus daiktus. Tokiu budu lietuwiu darbas butu jiems patiens ant naudos.

Toliau tikimes gautie ezionai paczto stacija su lietuwiszku war- du, ape kuri paskiau bus pra- neszta.

Prie gražaus rudenio žmoneliai kruta, džiaugdamiesi ir pilnai at- sikwepdami liuosybia. Todel lie- tuwai mylinti liuosybia tegul sau užperka szmotely žemes, o dators jos dirbdami del sawes ir neturedami „bosso“ ant sawo sprando.

Primename, kad-no szio laiko norintieje pirktie žemes aplink Thorp, Wis. ir noredami dasi- žinotie ape ja, tegul raszo ant žemiau padeto adreso:

Waitkewiczus & Co. Thorp Wis. ZAMBRAS.

Aug. V. Debsas sugryžo isz kalinio.

Lapkriczio 22 sugryžo isz kal- nio Woodstock Ill. Eug V. Debs, wadowas darbinyku, kurs 6 me- nesius prabuwio kalinije už pri- kalbinejima darbinyku, straikuotie 1894 m. Darbinykai dideliai me skaitliuie sutiko Debsa iszei- nanti isz kalinio. Mieste Chicagos ant dypo lauke daugybe darbiny- ku. Chicagoje darbinykai norejo padarytie Debsui dideliai iszki- minga sutikima ir norejo per uly- czias eitie su sawo ženklais, bet isz priezasties nepagados, sniego ir lietaus, iszkilmingas ejimas per uliczias tapo atidetas.

Wisi paskubo ant sales, kur Henry D. Lloyd, pasweikino Debsa, kaipo kankintiny, ken- tantly wardan nuskriausta darbi- nyku. Potam Tom. Morgan at- skuite telegramus ir laiszkus at- siunstus no gerai weliejecziu Debsui. Potam laike kalba guber- natorius Waite isz Colorado, kurs sawo kalboje kaltina waldžia Sawienytu Walstiju, teisdarius ir kompanijas geležinkelii. Antra kalba laike pats Debs, kurs wisus kaltina ir prezidenta Suwienytu Walstiju, ir kapitalistus, ir dwasiszkus. Potambuwotoku, ku- rie da norejo szneketie, bet Debsui pabeigus kalbetie, žmones jau kitu ne noreje klausytie ir greitai apleido salia.

Isz Wanamie, Pa.

Pirm poros metu musu apygar- doje, nors jau in tada buwo eze lietuwiu nemažiau, kaip szendien, wienok mažai buwo galima rastie tokie, kurie butu jautias tikrais lietuwiams ir butu noreja dirbtie, del labo lietuwytes. Tada lietu- wiai wadindawo sawias „palio- kais“ ar „rusiniais“, gedidawosi lietuwiszka kalbetie ir nawet ne- noredawo prisipažintie kad jie yra lietuwiams.

Wienok szendien, kada prasi- platino lietuwiszki laikraszciai, kada pradejo klabinie in ausis atszalusiu lietuwiu ir budintie juos isz tautiszko miego; acziu Augszczausiam Diewui dasiektas laikraszcieju balsas ausis ir musu lietuwiu, jau ir ezionai jie pakilo, jau ir eze turi sawo gry- nas lietuwiszkas draugystias, „Susiwiennyjimo Kuopas“ ir jau nesigedi lietuwiszka kalbetie, o net jau newienas su pasididžiawi- mu wadina sawias lietuwiu ir tur- sau ta už garbia, kad jis yra lie- tuwiszka, o ne koks naujalenkis.

Delto butu labai naudinga da- lyku, idant musu lietuwiszki laik- raszciai tankiau iszrodytu klai- das nesuprantancziu lietuwiu, kurie per sawo nesupratima we- blioja lenkiszka, lyg warle balo- je, o gedisi lietuwiszkos, sawo prigintos kalbos, kuria iszžindo isz kruties sawo lietuwiszkos mo- tinos, iszrodytu ja nesupratima, ju kwailuma, ir parodytu tikra- kelia, koku kiekwienas lietuwis- priwalo eitie, ta už tiesa kasdien mažintusi naujelenkiai, o platin- tusi tikri lietuwai, ir teip dary- dami in trumpa laika pasijustu me twirtais ir galingais, galetame ka nors naudingesnio ir patys terp sawes pradetie ir nereika- lautume wisada kliontis len- kams, žydams ir kitokiams. Jei- gu tikiai rastusi daugiau lietu- wiszka kalbančiu ir skaitancziu, tai už tiesa wisi turetumia geres- nia nauda dirbdami del lietuwis- tes, ne kaip isz lenkystes, kuriai lietuwai jau szesztas szimtas me- tu už dyka dirba.

Su guodone P. SAMPALUIS.

